

Wszechświat Kopernika
a
Wszechświat dzisiaj

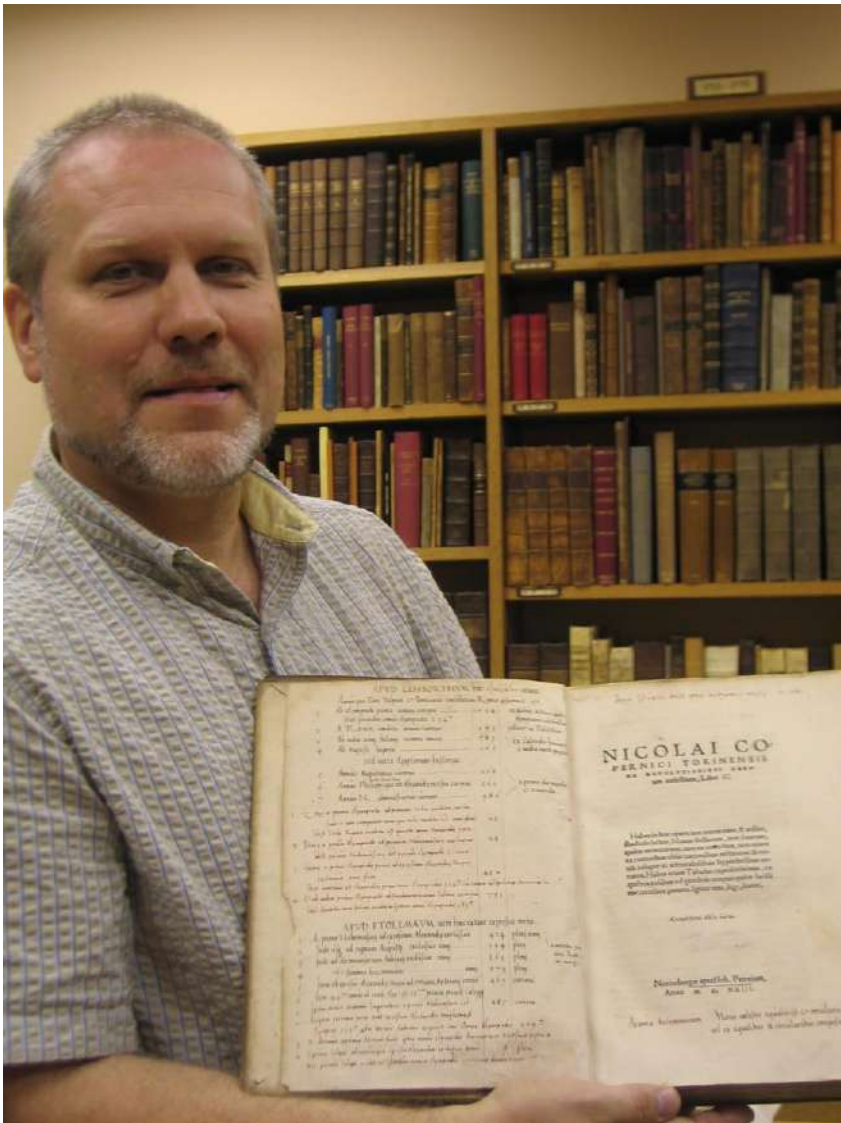
Krzysztof M. Górski

Akademia Kopernikańska, Warszawa

Jet Propulsion Laboratory/California Institute of Technology
Pasadena, CA, USA

Mikołaj Kopernik (1473–1543)

De Revolutionibus Orbium Coelestium (O Obrotach Sfer Niebieskich)

Zasada Kopernikańska:

- Ziemia nie znajduje się w uprzywilejowanej pozycji w centrum Wszechświata
- Ludzie nie są szczególnie wyróżnionymi obserwatorami Wszechświata

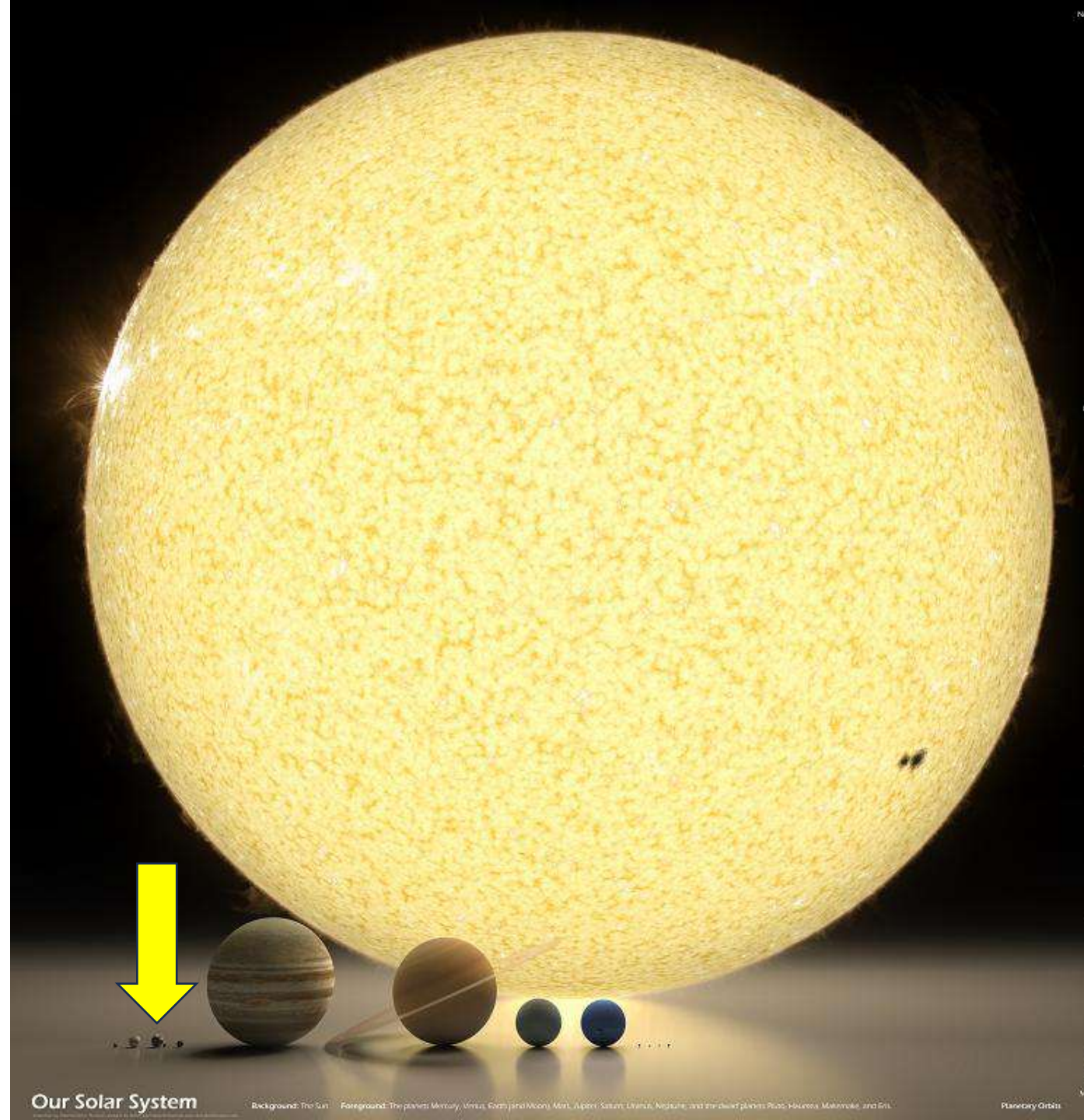
To dzieło rozpoczęło “Rewolucję Kopernikańską” i było znaczącym przyczynkiem do rewolucji naukowej.

Astronomia bada cały Wszechświat – “jak to wszystko działa?”

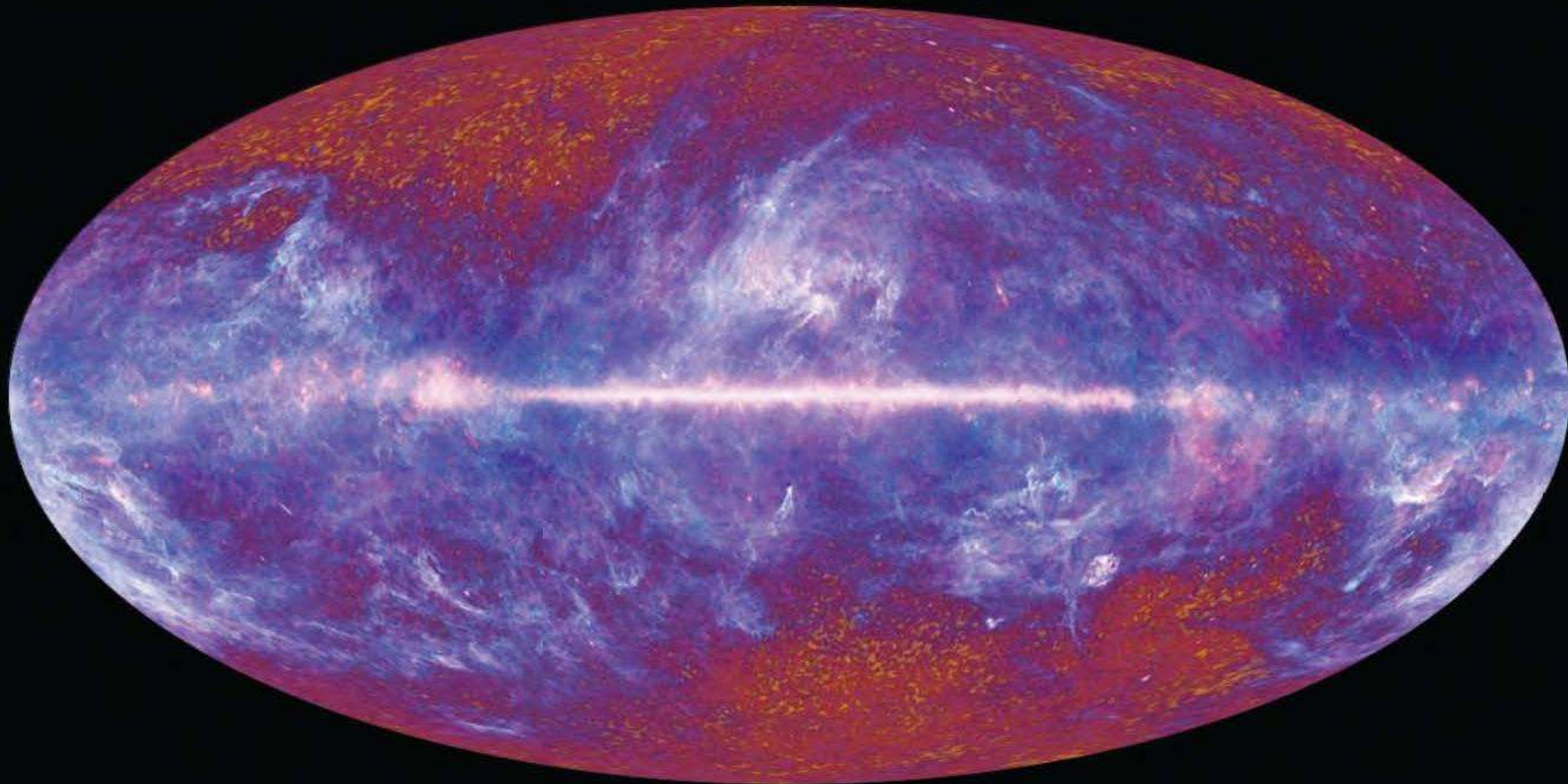

Flammarion (1880)

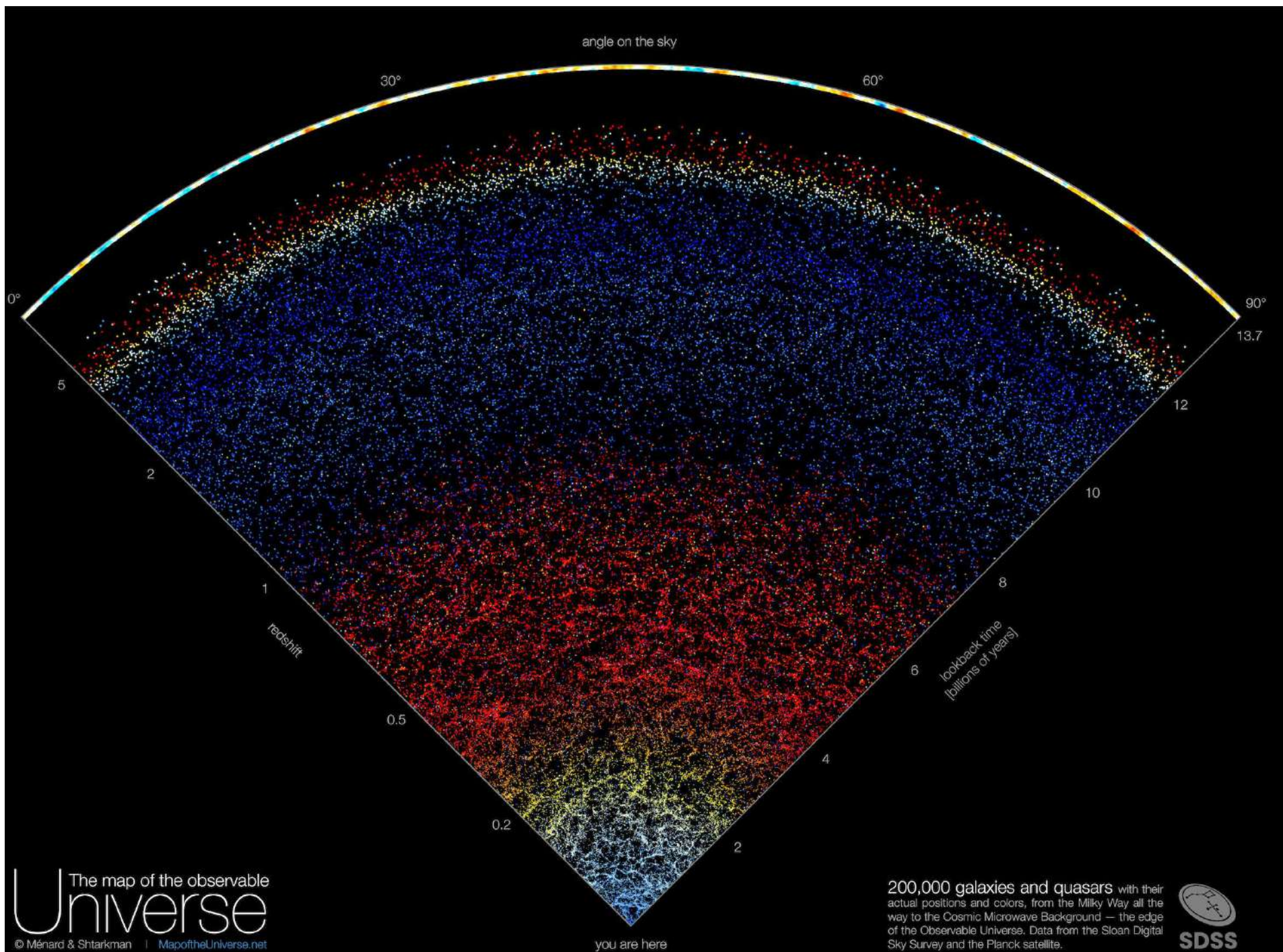
Główny obiekt
obserwacji, studiów i
radykałnej
re-interpretacji
ówczesnej wiedzy przez
Kopernika – Nasz
kosmiczny dom, tj.
Układ Słoneczny

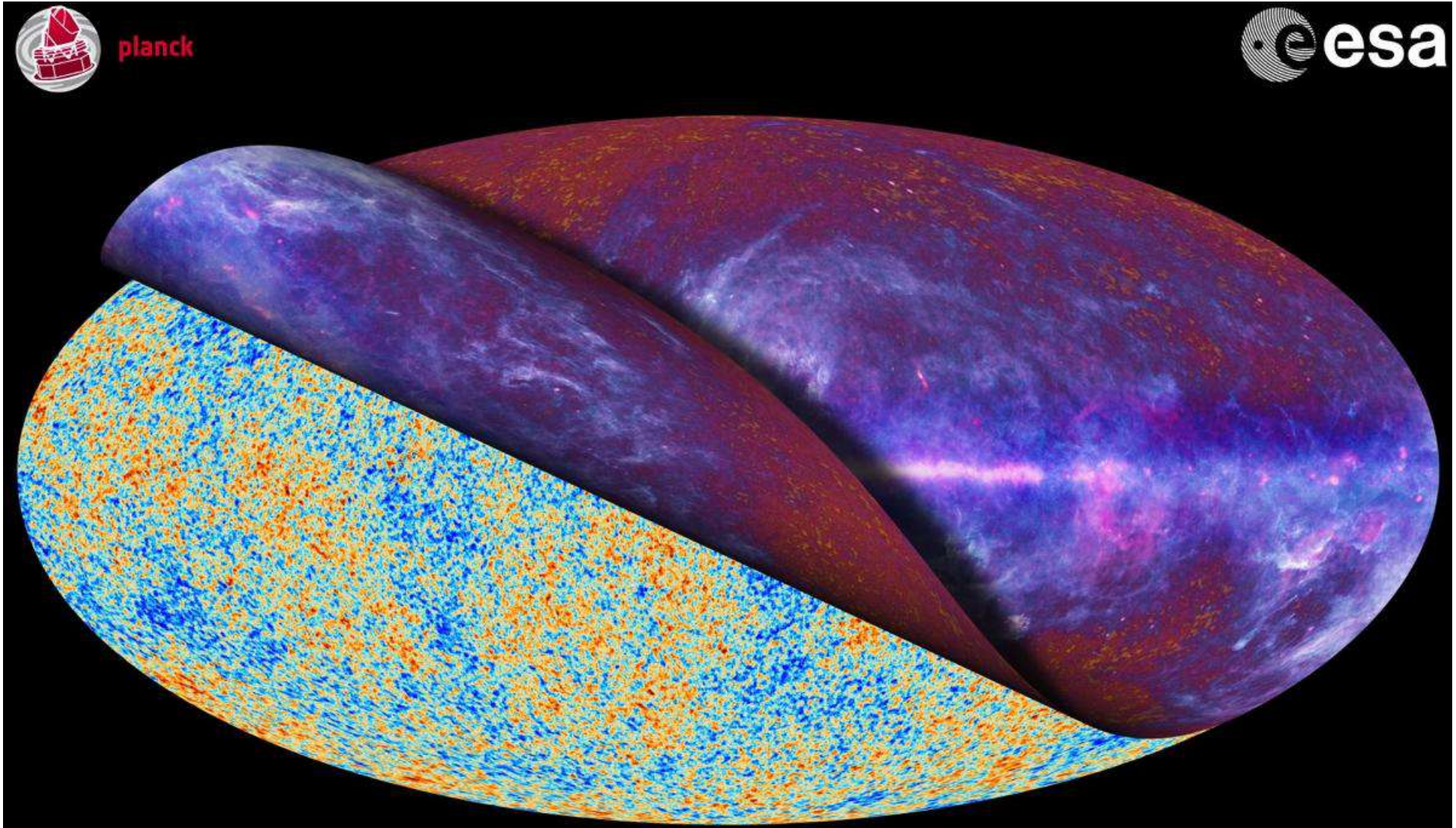
A tak wygląda "cały" Wszechświat zrzutowany na nasze niebo; tutaj w długościach fal promieniowania od sub-milimetrowych do centymetrowych. Jasny "pas" na "równiku" to nasza Droga Mleczna, czyli nasz galaktyczny dom.

Tutaj widzimy ok. 200,000 galaktyk i kwazarów zaobserwowanych przez Sloan Digital Sky Survey – my jesteśmy w dolnym rogu diagramu, a cienka kolorowa ćwiartka okręgu u góry pokazuje miejsce emisji mikrofalowego promieniowania tła z epoki ok. 14 miliardów lat temu ...

Analiza pomiarów pozwala na usunięcie efektów lokalnych emisji i wytworzenie precyzyjnych map promieniowania tła, które pokazują nam jak wyglądał Wszechświat ok. 14 miliardów lat temu, zaledwie ok. 400,000 po początkowym Wielkim Wybuchu

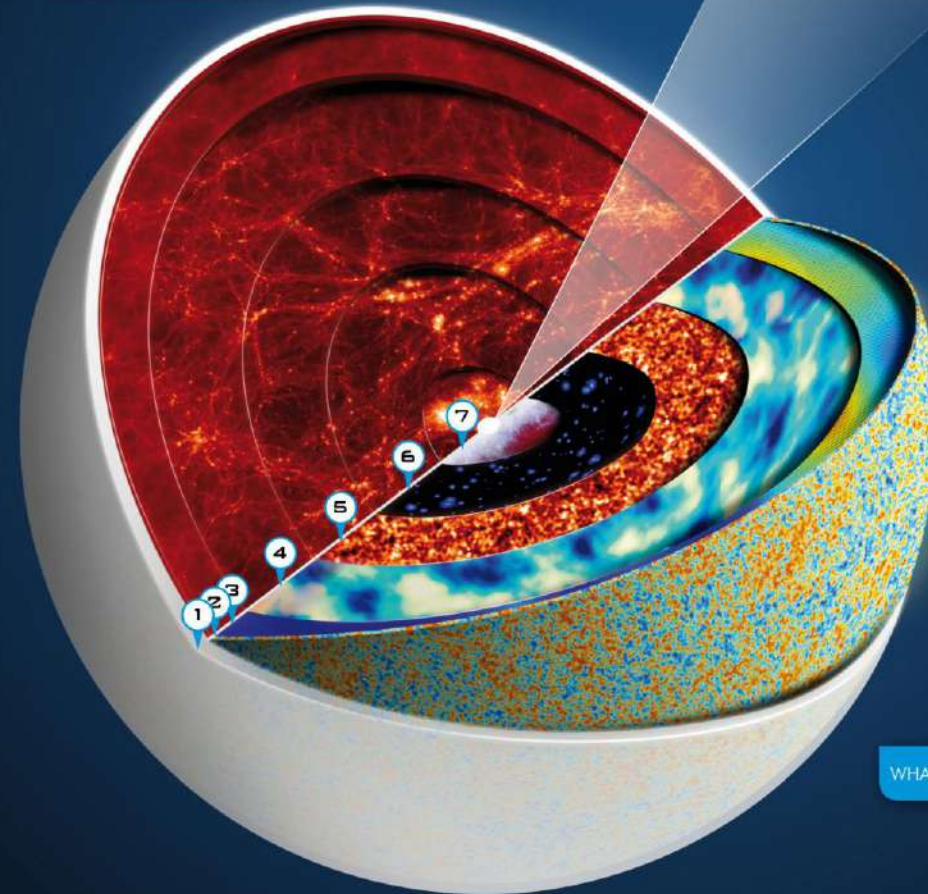

Planck unveils the Cosmic Microwave Background

Zaś takie precyzyjne mapy, oraz wiele innych obserwacji astronomicznych, pozwalają nam konstruować zdumiewająco precyzyjny fizyczny model Wszechświata. Imponujący postęp, głównie w ostatnim stuleciu

OUR UNIVERSE

SIMULATION OF LARGE-SCALE STRUCTURE EVOLUTION

WHAT PLANCK HAS SEEN

- 1 Big-Bang
t = 0
- 2 Relic radiation
t ≈ 380 000 years
- 3 Reionization (simulation in 2013)
t ≈ 500 million years
- 4 Dark and ordinary matters
t ≈ 2 billion years
- 5 Dust
t ≈ 4 billion years
- 6 Clusters of galaxies
t ≈ 8 billion years
- 7 Our Galaxy
t ≈ 13,8 billion years
- 8 Our Galaxy
- 9 Our solar system
- 10 The Planck satellite

Wiele takich badań realizowanych jest w Jet Propulsion Laboratory/Caltech

częściowo pod egidą NASA

Tutaj – JPL campus w Pasadena, CA, miejsce pracy ok. 5000 inżynierów, techników i naukowców

Marsjański łazik Perseverance (z lewej) w JPL w trakcie “składania” i przygotowań do lotu na Marsa.

Po prawej – lądownik, który osadził Perseverance na powierzchni Marsa.

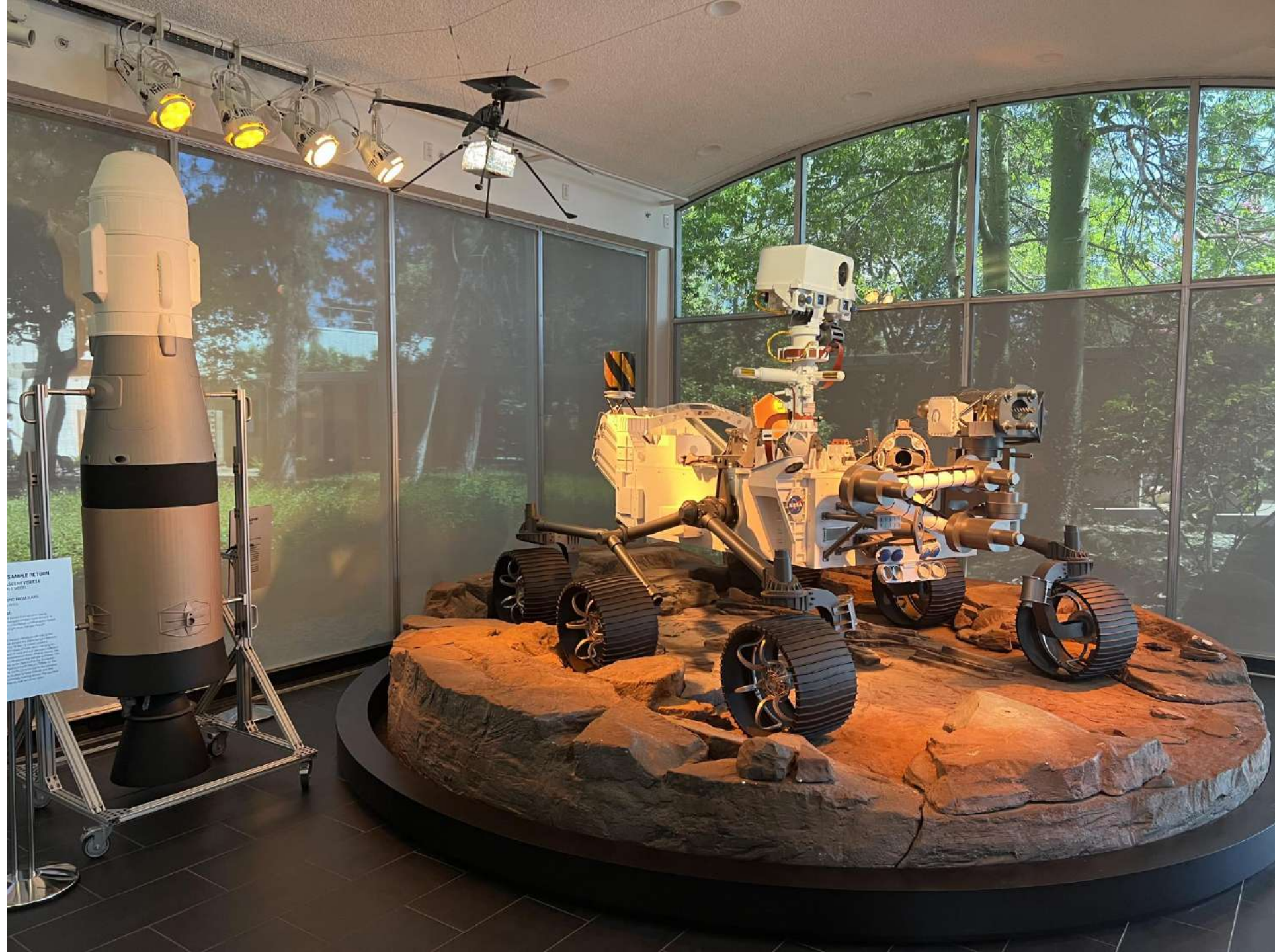

DUMA JPL

i

NASA:

Modele następcy
Perseverance,
rakiety, która
wystartuje z Marsa
by przywieźć na
Ziemię geologiczne
Próbki, oraz
(pod sufitem)
marsjańskiego
helikoptera

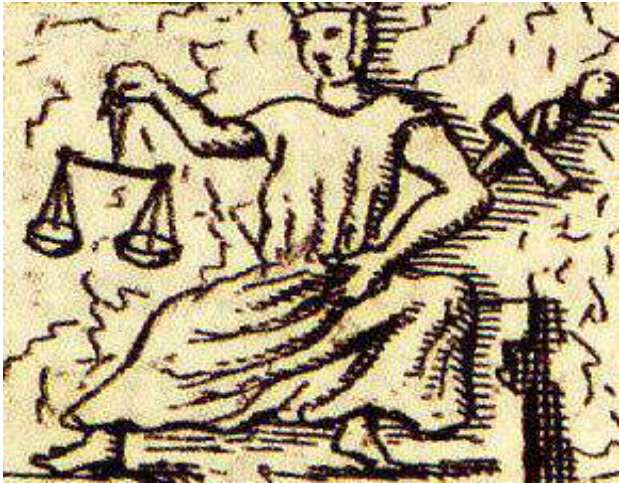

ANIMATION

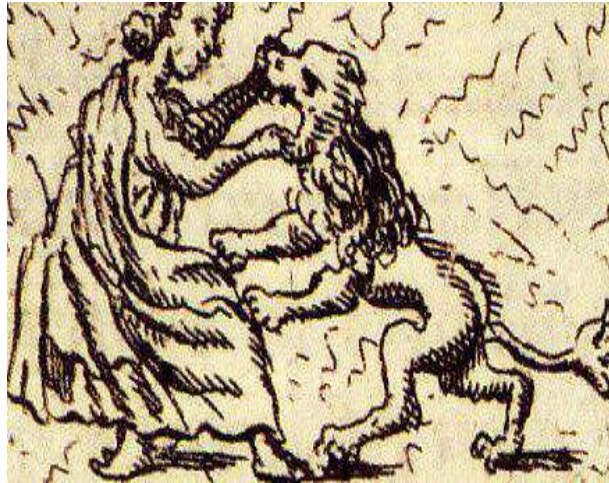
Cnoty Kardynalne

Sprawiedliwość

Umiarkowanie

Męstwo

Roztropność

Copernicus was an enigmatic figure – but he left us a rich legacy of his life's work that clearly indicates a thinker, and a person of the highest caliber, a genius.

Personally, I think it is rather clear that he managed his life under the guidelines of the cardinal values depicted above.

I think that these are excellent guidelines for all scientists today ...